

คำชี้แจง

การรับฟังความเห็นร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

ระหว่างวันที่ ๘ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

ข้อ ๑. ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาศึกษาในสถานศึกษา ควรกำหนดอายุต้องไม่เกิน ๒๕ ปี ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่เช่นนั้นจะครอบคลุมทุกคนที่กำลังเรียน ซึ่งไม่อาจควบคุมดูแลได้ และส่วนที่เพิ่มบุคคลอื่นที่ไม่อยู่ระหว่างการศึกษ อาจขัดกับหลักการกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาไม่เหมาะสม ควรหมายถึงเฉพาะเยาวชนผู้อยู่ในระหว่างการศึกษานั้น

ขอชี้แจงว่า พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ มีเจตนาเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษ ซึ่งได้กำหนดอายุไว้ไม่เกิน ๒๕ ปี นั้น และร่างพระราชบัญญัติหอพัก(ฉบับที่..) พ.ศ. ไม่ได้กำหนดอายุของผู้พักไว้ ไม่ใช่หมายความว่า จะไม่มีเจตนาคุ้มครองเด็กและเยาวชน หลักการของร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวยังคงยึดหลักการเดิม เพียงแต่ได้เปิดโอกาสให้หอพักเอกชนสามารถรับผู้พักที่มีอายุเกิน ๒๕ ปีได้ โดยคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก จะมีประกาศหลักเกณฑ์ที่กำหนดคุณสมบัติเพื่อให้บุคคลที่ไม่อยู่ในระหว่างการศึกษ สามารถเข้าพักได้ ซึ่งจะเป็นการกลั่นกรองผู้พักที่มีสิทธิเข้าพักของหอพักเอกชนในชั้นหนึ่งก่อนที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชนจะรับบุคคลที่มีคุณสมบัติตามประกาศของคณะกรรมการเข้าพักในหอพักหรือไม่เป็นดุลพินิจของผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชน สำหรับสิทธิต่างๆที่เป็นการคุ้มครองผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษายังเหมือนเดิมทุกประการ เช่น การจัดทำประกันภัย การแยกประเภทของหอพัก

ข้อ ๒. "สถานศึกษา" ตามนิยามร่างพระราชบัญญัติควรที่จะให้นิยามความหมายของคำว่า "การศึกษาระบบ" ให้ชัดเจนว่ามีลักษณะอย่างไร มีหลักเกณฑ์วิธีการพิจารณาอย่างไร เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายและอยู่ในการบังคับใช้ ปฏิบัติหน้าที่ มีความเข้าใจอย่างชัดเจน

ขอชี้แจงว่า คำว่า “การศึกษาระบบ” ซึ่งไม่ได้คำนิยามไว้ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดให้อ้างอิงตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งหมายความว่า ถ้าได้กำหนดให้มีคำนิยาม คำว่า “การศึกษาระบบ” ไว้และกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติมีการยกเลิกหรือมีปรับปรุงแก้ไข อาจทำให้เกิดปัญหาเรื่องคำนิยามดังกล่าวได้ โดยปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ได้ใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่สมควรที่จะกำหนดคำนิยาม คำว่า “การศึกษาระบบ” ไว้ในกฎหมายหอพัก

ข้อ ๓. ความในมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ มีข้อความเกี่ยวกับตัวผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษา ยังมีได้มีการแก้ไขให้สอดคล้องกัน

ขอชี้แจงว่า มาตรา ๙ ของพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดไว้ว่า “การรับผู้พัก ผู้ประกอบกิจการหอพักต้องทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือระหว่างผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้พักตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด” ดังนั้นตัวผู้พัก คณะกรรมการสามารถไปพิจารณากำหนดเพื่อให้มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่..) พ.ศ. ได้ในภายหลัง

ข้อ ๔. "ผู้พัก" แก้ไขจากอยู่ในระหว่างการศึกษาในสถานศึกษา - ไม่สูงกว่าปริญญาตรี และอายุไม่เกิน ๒๕ ปี เป็น - อยู่ในระหว่างการศึกษาในสถานศึกษาและบุคคลอื่นที่ไม่อยู่ระหว่างการศึกษา และ "สถานศึกษา" แก่จาก - โรงเรียน,วิทยาลัย,สถาบัน, มหาวิทยาลัย,ไม่รวมมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็น - โรงเรียน,วิทยาลัย,สถาบัน,มหาวิทยาลัยทุกแห่ง

ขอชี้แจงว่า ในความเห็นกรณีดังกล่าวมีความหมายเหมือนกับร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่..) พ.ศ.

ข้อ ๕. กรณีการเพิ่ม "ผู้แทนผู้ประกอบกิจการหอพักในกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน" เข้ามาเป็นกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของผู้ประกอบกิจการหอพักในคณะกรรมการดังกล่าว เห็นสมควรมีสองคน ประกอบด้วยผู้แทนหอพักชาย ๑ คน ผู้แทนหอพักหญิง ๑ คน

ขอชี้แจงว่า ในกรณีเพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก กรุงเทพมหานคร โดยการเพิ่มผู้แทนผู้ประกอบกิจการหอพักในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑ คน มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากไม่เคยมีกฎหมายใดกำหนดให้ผู้แทนที่มีลักษณะอาชีพเดียวกันมาเป็นองค์ประกอบ จำนวน ๒ คน

ข้อ ๖. กรณีความเห็นอยากให้เชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญญา เทวานะมิตรกุล จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือประธานผู้ทรงคุณวุฒิ และเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง

ขอชี้แจงว่า ในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งประธานคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก เป็นผู้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด แต่ทั้งนี้ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักอาจเชิญผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญญา เทวานะมิตรกุล เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ความเห็นในเรื่องต่างๆ ได้

ข้อ ๗. กรณีการเพิ่ม "ผู้แทนผู้ประกอบการหอพักในจังหวัดเข้ามาเป็นกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการหอพักในคณะกรรมการดังกล่าว น่าจะมีสองคน ประกอบด้วยผู้แทนหอพักชาย ๑ คน ผู้แทนหอพักหญิง ๑ คน

ขอชี้แจงว่า ในกรณีเพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักจังหวัด โดยการเพิ่มผู้แทนผู้ประกอบการหอพักในจังหวัด จำนวน ๑ คน มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากไม่เคยมีกฎหมายใดกำหนดให้ผู้แทนที่มีลักษณะอาชีพเดียวกันมาเป็นองค์ประกอบ จำนวน ๒ คน

ข้อ ๘. กรณีการให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการนั้น อีกหนึ่งคน ทำให้มีผู้ช่วยได้รวมไม่เกินสามคน แต่ ต้องคำนึงถึงเบี้ยประชุมด้วย เพราะสามารถเบิกเบี้ยประชุมในส่วนผู้ช่วยได้สองคนเท่านั้น ดังนั้น ถ้าจะเพิ่มในส่วนพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ก็ควรไปลดในส่วนของท้องถิ่นจังหวัด เหลือ ๑ คน และน่าจะมีตัวแทนของสถานศึกษาร่วมด้วย

ขอชี้แจงว่า ในการให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ เพิ่มอีก ๑ คน นั้น โดยได้คำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่มากกว่าการได้รับเบี้ยประชุม

ข้อ ๙. กรณีหอพักเอกชน ไม่สามารถรับผู้พักที่อยู่ในระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานได้ เว้นแต่หอพักเอกชนที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษา ให้รับผู้พักซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานได้ด้วย โดยบางจังหวัดจะมีหอพักที่ขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษา ยังมีน้อย นักเรียนที่อยู่ในระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานส่วนใหญ่อยู่ในหอพักของเอกชน

ขอชี้แจงว่า ในกรณีดังกล่าวจะมีมาตรการในเชิงประชาสัมพันธ์ เพื่อให้หอพักเอกชนที่รับผู้พักซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานมาขึ้นทะเบียนกับสถานศึกษาโดยเร่งด่วน

ข้อ ๑๐. ในมาตรา ๓๖ ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ก็สามารถรับผู้พักที่กำลังเรียนการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานได้อยู่แล้ว เพียงแต่ต้องขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษา โดยวิธีเขียนต่างกันเท่านั้นแต่ความหมายเหมือนกัน

ขอชี้แจงว่า ถูกต้อง ในร่างมาตรา ๓๖ ของร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีความเหมือนเดิมกับมาตรา ๓๖ ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่มีการเรียบเรียงและเขียนใหม่เพื่อให้ครอบคลุมค่านิยาม คำว่า "ผู้พัก" ที่มีการแก้ไขในมาตรา ๔ ร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ข้อ ๑๑. ทำไมหอพักเอกชนต้องให้ขึ้นทะเบียนกับสถานศึกษาด้วย ทำธุรกิจหอพักมาห้าปีแล้ว. ก็รับนักศึกษาเข้าพักมาตลอด. ไม่เห็นมีปัญหาอะไรเลย. อยากทราบว่าให้ขึ้นทะเบียนเพื่ออะไร

ขอชี้แจงว่า เหตุผลที่หอพักเอกชนที่รับผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานต้องขึ้นทะเบียนกับสถานศึกษา เพื่อประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กในการคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เนื่องจากผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานมีอายุส่วนใหญ่ไม่เกินสิบแปดปี จึงจำเป็นต้องอยู่ในการดูแลของผู้แทนผู้ปกครอง อีกทั้งสถานศึกษาระดับชั้นพื้นฐานต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน สำหรับกรณีการขึ้นทะเบียนของหอพักเอกชนที่รับผู้พักอยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน พึงได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ครั้งแรก เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๑๒. เห็นสมควรกำหนดระดับชั้นปีการศึกษาหรืออายุของผู้พักซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน และพฤติกรรมอื่นๆให้มีความชัดเจน เข้มงวดมากกว่านี้ เนื่องจากผู้ศึกษาระดับชั้นพื้นฐานยังเป็นผู้เยาว์และเด็ก ซึ่งความสามารถในการดูแล ป้องกันตนเองยังมีไม่เท่ากัน เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม และให้บิดามารดาได้ตระหนัก มีความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น ควรกำหนดเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ และแจ้งขอความร่วมมือทุก สถานศึกษาอำนวยความสะดวก และแนะนำ เมื่อหอพักไปขอขึ้นทะเบียน

ขอชี้แจงว่า ในกรณีการกำหนดระดับชั้นปีการศึกษาหรืออายุของผู้พักซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน และพฤติกรรมอื่นๆให้มีความชัดเจน เข้มงวดมากกว่า อาจเป็นภาระมากเกินไปเกินกว่าความจำเป็นที่ทางผู้ประกอบการหอพักเอกชนจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

สำหรับกรณีการอำนวยความสะดวก กรมกิจการเด็กและเยาวชน เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการหอพักเอกชนได้ปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นด้านหนังสือ โดยจะได้กำหนดแนวปฏิบัติให้สถานศึกษาหรือผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานได้ปฏิบัติ

ข้อ ๑๓. เพื่อไม่ให้เป็นการปิดกั้นโอกาสในกิจการหอพักจนเกินไป เห็นควรให้หอพักเอกชน สามารถรับผู้พักอยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานได้ โดยจะต้องมีเอกสารยินยอมและรับรองจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

ขอชี้แจงว่า ถ้าเป็นลักษณะนี้ สถานศึกษาระดับชั้นพื้นฐานอาจไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับหอพักของเอกชนที่ผู้พักอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ผู้ประกอบการหอพักเอกชนที่รับผู้พักซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานไปลงทะเบียนกับสถานศึกษา เพื่อไว้เป็นข้อมูลของนักเรียน

ข้อ ๑๔. การกำหนดระยะเวลาให้สถานศึกษาที่มีหอพัก ยื่นขอจดทะเบียนเพื่อรับใบอนุญาตภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับน้อยไปหรือไม่ และในทางปฏิบัติทำได้หรือไม่ ควรเพิ่มระยะเวลามากขึ้นหรือกำหนดวันใช้บังคับกฎหมายใหม่ให้มีระยะเวลาเตรียมการประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ทั่วถึง

ขอชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๐๐ ได้กำหนดให้ผู้ซึ่งประกอบกิจการหอพักโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดังนั้น กรณีที่กำหนดให้หอพักของสถานศึกษาจดทะเบียนภายในสามสิบวันจึงมีความเหมาะสม อนึ่ง กรมกิจการเด็กและเยาวชน จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อเร่งรัดให้สถานศึกษาที่มีหอพักมาจดทะเบียนให้ครบภายในกำหนดเวลาและจะอำนวยความสะดวกเพื่อการจดทะเบียน

ข้อ ๑๕. ไม่เห็นด้วยกับหลักการของการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็น ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อพระราชบัญญัติ หากจะแก้ไขชื่อต้องเป็นรูปแบบการปรับปรุงทั้งฉบับ เพื่อให้กฎหมายมีความสอดคล้องกันทั้งฉบับ

ขอชี้แจงว่า ชื่อพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่มีการแก้ไข

(๒) บทนิยาม "ผู้พัก" ที่เปิดกว้างรับบุคคลอื่นที่ไม่อยู่ในระหว่างการการศึกษา เข้าพักในหอพัก จะขัดเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ที่มุ่งคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้พักที่อยู่ในระหว่างการการศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนที่ยังขาดวุฒิภาวะ อาจถูกหลอกลวงหรือกระทำผิดต่อเนื้อตัวร่างกายได้ง่าย จึงไม่ควรให้บุคคลอื่นซึ่งมีความหลากหลายในเรื่องอายุมาอยู่ปะปน

ขอชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่..) พ.ศ. ไม่ได้กำหนดอายุของผู้พักไว้ ไม่ใช่หมายความว่า จะไม่มีเจตนาคุ้มครองเด็กและเยาวชน หลักการของร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวยังคงยึดหลักการเดิม เพียงแต่ได้เปิดโอกาสให้หอพักเอกชนสามารถรับผู้พักที่มีอายุเกิน ๒๕ ปีได้ โดยคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก จะมีประกาศหลักเกณฑ์ที่กำหนดคุณสมบัติ เพื่อให้บุคคลที่ไม่อยู่ในระหว่างการการศึกษา สามารถเข้าพักได้ ซึ่งจะเป็นการกลั่นกรองผู้พักที่มีสิทธิเข้าพักของหอพักเอกชนในขั้นหนึ่งก่อนที่ผู้ประกอบการหอพักเอกชนจะรับบุคคลที่มีคุณสมบัติตามประกาศของคณะกรรมการเข้าพักในหอพักหรือไม่เป็นดุลพินิจของผู้ประกอบการหอพักเอกชน สำหรับสิทธิต่างๆที่เป็นการคุ้มครองผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษายังเหมือนเดิมทุกประการ เช่น การจัดทำประกันภัย การแยกประเภทของหอพัก

(ก) องค์ประกอบกรรมการในบอร์ดชาติ ไม่จำเป็นต้องเพิ่มปลัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการซึ่งดูแลภาพรวมของทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่แล้ว การมีปลัดกรุงเทพมหานครซึ่งดูแลเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานครจึงไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักที่ดูแลภาพรวมทั้งประเทศ

ขอชี้แจงว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยไม่สามารถใช้อำนาจที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยตรง เพราะว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารงานราชการภายใต้เขตพื้นที่ปกครองของตนเอง ดังนั้นปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงไม่สามารถสั่งการได้ จึงมีเหตุจำเป็นต้องเพิ่มปลัดกรุงเทพมหานคร มาเป็นคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก เพื่อจะได้นำนโยบายจากคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักไปปฏิบัติในเขตพื้นที่ของตนเอง

(ข) การแก้ไขมาตรา ๓๖ ของพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ จะมีผลให้หอพักเอกชนสามารถรับผู้พักที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษารวมทั้งบุคคลอื่นที่ไม่อยู่ในระหว่างการศึกษาได้ด้วย ซึ่งจะขัดกับเจตนารมณ์ของการมีกฎหมายฉบับนี้ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชน และหอพักของสถานศึกษา ที่อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องจดทะเบียนขออนุญาตประกอบกิจการนั้น ต้องมาขออนุญาตจัดตั้งเป็นหอพักให้ถูกต้อง แต่จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการตีความการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยทำให้หอพัก อพาร์ทเมนท์ แมนชั่น คอนโด แฟลต คอนโดเนียม หรือบ้านเช่าที่อยู่ในลักษณะที่กล่าวข้างต้น แม้จะมีผู้พักเป็นนักเรียน นักศึกษาเพียงคนเดียว ก็ต้องไปดำเนินการจดทะเบียนเป็นหอพักที่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ เช่นนี้ทำให้ส่งผลกระทบต่อหอพักที่อยู่ในลักษณะเป็นบ้านเช่าเพียง ๑ - ๒ ห้องที่เป็นธุรกิจครอบครัวอยู่ร่วมกันในลักษณะเครือญาติที่ทุนประกอบการต่ำต้อยๆ ปิดตัวลง เพราะเดิมตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ไม่ใช่บังคับกับหอพักที่รับผู้พัก ซึ่งกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียนรัฐบาล หรือโรงเรียนราษฎร์ มีจำนวนน้อยกว่าห้าคน ทำให้หอพักที่มีนักเรียน นักศึกษาพักอาศัยอยู่น้อยกว่าห้าคนไม่อยู่ในบังคับและไม่ต้องจดทะเบียน และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขกฎหมายหอพักในปี ๒๕๕๘ ทำให้การดำเนินกิจการหอพักที่อยู่ในลักษณะเป็นบ้านเช่าที่เป็นธุรกิจครอบครัวอยู่ร่วมกันในลักษณะเครือญาติ ต้องเข้าข่ายที่จะต้องไปจดทะเบียน จึงทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะทำให้ผู้ประกอบการหอพักที่รับผู้พักเป็นนักเรียนนักศึกษาไม่ยอมมาดำเนินการยื่นขอจดทะเบียน และจะทำให้เกิดความเสียหายของรัฐในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

จึงขอเสนอแนะ จากพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดอำนาจในการรักษาการ และกำกับดูแล ตามพระราชบัญญัติ (มาตรา ๕) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม กับออกประกาศกำหนดแบบบัตรประจำตัว นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ จากกรณีปัญหาการตีความหอพักที่อยู่ในบังคับพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ ของหอพักที่อยู่ในลักษณะเป็นบ้านเช่าเพียง ๑ - ๒ ห้อง หรือหอพักที่เป็นธุรกิจครอบครัวอยู่ร่วมกันในลักษณะเครือญาติที่ทุนประกอบการต่ำ นั้น

ผู้เขียนเห็นว่าวิธีแก้ไขและส่งเสริมมี ๒ วิธี โดยแยกพิจารณา ดังนี้

๑) การออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจหอพัก โดยเทียบเคียง กฎกระทรวงการกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ที่ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมการประกอบกิจการหอพักขนาดเล็กที่ประกอบกิจการในลักษณะเป็นบ้านเช่าเพียง ๑ - ๒ ห้อง ไม่เกิน ๔ ห้องที่เป็นธุรกิจครอบครัวอยู่ร่วมกันในลักษณะเครือญาติ จึงเห็นควรมีมาตรการในการช่วยส่งเสริมการสร้างรายได้และเพื่อให้เกิดความสมดุล และเป็นกลางในการดำเนินกิจการหอพัก โดยเมื่อเปรียบเทียบกับ หลักเกณฑ์การประกอบกิจการโรงแรม ตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ คือกำหนดให้หอพักที่มีห้องพักไม่เกิน ๔ ห้อง และมีผู้พักที่เป็นนักเรียนนักศึกษารวมกันไม่เกิน ๘ คน โดยให้จำแนกชายหญิงห้ามปะปนกันในหอพัก ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมายื่นของจดทะเบียนหอพักตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยต้องรายงานให้นายทะเบียนประจำท้องที่ทราบ เมื่อมีผู้พักที่เป็นนักเรียน นักศึกษาเข้าพักเข้า - ออก ภายใน ๑๕ วันนับแต่มีนักเรียน นักศึกษามาเช่า หรือยกเลิกการเช่าเพื่อจะได้เข้ามาตรวจสอบคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้พักได้อย่างทั่วถึง

๒) การออกกฎกระทรวงเรื่องหอพักเครือข่ายของสถานศึกษา โดยโครงการหอพักเครือข่ายของสถานศึกษา นั้นเคยเกือบจะถูกผลักดันจากภาครัฐ แต่ก็ไม่ได้รับการตอบรับเท่าที่ควร จนเป็นกระแสอยู่ช่วงหนึ่งที่เกิดการรณรงค์ ให้นักเรียนนักศึกษาเข้าพักหอพักเครือข่ายของสถานศึกษา ในกรณีที่หอพักของสถานศึกษาไม่สามารถที่จะรับนักเรียนนักศึกษาได้แล้ว สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ๆ จะต้องแนะนำหอพัก ที่พักที่ดี และปลอดภัยมีมาตรฐานแก่นักเรียน นักศึกษา โดยหอพักเครือข่ายของสถานศึกษาเหล่านี้มีผู้ประกอบการเป็นเอกชน และตั้งอยู่บริเวณไม่ไกลจากสถานศึกษามากนัก ประกอบกับต้องจดทะเบียนการประกอบกิจการหอพักให้ถูกต้องตามกฎหมายด้วย สาเหตุที่การรวมตัวของหอพักเครือข่ายไม่ได้รับการตอบรับ อาจเป็นผล

มาจากต้องดำเนินการจดทะเบียนการประกอบกิจการหอพักให้ถูกต้อง ซึ่งกฎหมายที่ควบคุมการประกอบกิจการหอพักอยู่ในขณะนั้นคือ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดเป็นคุณ หรือเป็นมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการหอพักเลย ทำให้ผู้ประกอบการหอพักขาดแรงจูงใจ และต่างก็ไม่ขานรับแนวคิดนี้ โดยที่ผ่านมาโครงการหอพักเครือข่ายสถานศึกษาก็ได้มีบางสถานศึกษาขนาดใหญ่ทั้งของรัฐและของเอกชนดำเนินการไปบางแห่งแต่ก็ยังไม่แพร่หลาย ประกอบกับไม่มีกฎ ระเบียบใดออกมารองรับหรือสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว โดยมีเพียงแต่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีเนื้อความว่า “การขึ้นทะเบียนหอพักเอกชนไว้กับสถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” ผู้เขียนจึงเห็นว่ารัฐควรกำหนดออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดการประกอบกิจการหอพักเครือข่ายขึ้น โดยให้กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบกิจการหอพักเครือข่ายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้พัก และเป็นการส่งเสริมการประกอบกิจการหอพักขนาดเล็ก หรือขนาดกลาง และเพื่อให้สถานศึกษาที่หอพักเหล่านั้นได้ขึ้นทะเบียนไว้ สามารถเข้ามาตรวจเยี่ยมการประกอบกิจการหอพักที่มาดำเนินการขึ้นทะเบียนเป็นหอพักของสถานศึกษาโดยให้กำหนดมาตรการ ดังนี้

(๑) ให้หอพักที่ขึ้นทะเบียนเป็นหอพักเครือข่ายสถานศึกษา เป็นหอพักที่อยู่ในบังคับของ หอพักสถานศึกษาตาม พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้นำมาตราต่างๆ ที่บังคับกับหอพักสถานศึกษา มาบังคับกับหอพักเครือข่ายของสถานศึกษาโดยอนุโลม

(๒) หอพักที่ขึ้นทะเบียนเป็นหอพักเครือข่ายสถานศึกษา ให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘

(๓) ให้อยู่ภายใต้การตรวจสอบเยี่ยมเยียน และแนะนำการรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้พักโดยสถานศึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียน

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนเป็นหอพักเครือข่าย กล่าวคือ ก่อนหอพักเอกชนรายใดจะดำเนินการขอจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบกิจการหอพัก เป็นประเภทหอพักเครือข่ายสถานศึกษา ต้องได้รับหนังสือรับรองคุณสมบัติจากสถานศึกษานั้นๆ ก่อนมาดำเนินการจดทะเบียนประกอบกิจการหอพัก ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยใช้บทบัญญัติว่าด้วยหอพักของสถานศึกษามาใช้บังคับ โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การออกหนังสือรับรองหอพักเครือข่ายสถานศึกษาให้เป็นอำนาจสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณา ตามระเบียบของสถานศึกษาว่าหอพักดังกล่าว มีมาตรฐานเพียงพอที่สถานศึกษากำหนดหรือไม่ ที่จะให้นักเรียน นักศึกษา เข้าพักอาศัยได้ ซึ่งอาจกำหนดให้มีขั้นตอนการออกตรวจเยี่ยมเยียนหอพักก่อนออกหนังสือรับรองก็ได้

(๕) กำหนดให้หอพักเครือข่ายสามารถรับการสนับสนุนสิ่งของ และงบประมาณ หรืออุปกรณ์เพื่อการศึกษา เช่น โต๊ะ หนังสือ หรือสิ่งของอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้พัก จากสถานศึกษาได้

(๖) กรณีหอพักเครือข่ายสถานศึกษา ต้องให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อสถานศึกษาร้องขอตามสมควร จากมาตรการดังกล่าว ถือเป็นมาตรการส่งเสริมการประกอบกิจการหอพักที่ประสงค์จะรับนักเรียน นักศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการหอพักมีทางเลือกที่มากขึ้นประกอบกับเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่ภาวะไม่สู้ดี ก็ถือเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการหอพักไปในตัว และจะทำให้สถานศึกษาสามารถเข้ามาช่วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตรวจสอบ หรือสอดส่องให้หอพักที่ขึ้นทะเบียนเป็นหอพักเครือข่าย ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อ ๑๖. การออกกฎหมายไม่ผ่านผู้ถูกบังคับใช้ ยังไม่ได้แก้ไขปัญหา ที่สภาพปัญหาจริงๆ ในสังคมปัจจุบันที่ เด็กนักเรียนชายหญิงพักรวมกันเป็นส่วนใหญ่ ควรมีทางออกเพื่อประสิทธิผลแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้

ขอชี้แจงว่า ในการตราร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังนี้

๑. กรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดเวทีวิพากษ์การบังคับใช้พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ โดยมีผู้ประกอบการหอพัก คณะอนุกรรมการติดตามประเมินผลหอพัก เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล เจ้าหน้าที่สำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และสภาเด็กและเยาวชน รวมทั้งสิ้น ๗๐ คน มีผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์ปริญญา เทวานฤมิตรกุล รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและความยั่งยืนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการวิพากษ์ โดยที่ประชุมให้ใช้มาตรการบังคับใช้ตามกฎหมายอย่างเข้มงวด ให้มีการปรับแก้โดยไม่กำหนดเกณฑ์อายุและวุฒิการศึกษาของผู้พัก แต่ให้กำหนดคุณสมบัติของผู้พักที่มีอายุเกิน ๒๕ ปี และให้เพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก

๒. คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๑ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาคารกบังคับใช้พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยให้พิจารณาตามแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นของผู้ประกอบการหอพักและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและแก้ไขพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. กรมกิจการเด็กและเยาวชน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบฝ่ายงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทางเว็บไซต์

www.dcy.go.th เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔. กรมกิจการเด็กและเยาวชนและคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายหอพัก ได้พิจารณาดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้ทางเว็บไซต์ www.dcy.go.th โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องได้มาแสดงความคิดเห็นจำนวน ๓๒๗ ความเห็น

ข้อ ๑๗ ตามมาตรา ๓๖ ร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กำหนดว่า หอพักเอกชน ~ ทำไมต้องไปขึ้นทะเบียนกับสถานศึกษาถึงจะรับนักศึกษาเข้าพักได้ / ที่ผ่านไม่เคยไปขึ้นทะเบียน มีนักศึกษามาเช่าพักเอง / ขึ้นหรือไม่ขึ้นมีผลต่างกันอย่างไร?

ขอชี้แจงว่า ตามมาตรา ๓๖ ร่างพระราชบัญญัติหอพัก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.หอพักเอกชนที่ต้องการรับผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับพื้นฐาน มีหน้าที่ต้องไปขึ้นทะเบียนกับสถานศึกษาตามร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมาพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ไม่ได้กำหนดไว้ โดยกรณีดังกล่าวได้กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๖ พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ สำหรับการขึ้นทะเบียนกับการไม่ขึ้นทะเบียนของหอพักเอกชนที่รับผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับพื้นฐานนั้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเรื่องของการปกป้องและคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก ซึ่งผู้พักที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับพื้นฐานส่วนใหญ่จะมีอายุไม่เกินสิบแปดปีจึงจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๑๘ ตามมาตรา ๓๖ “การศึกษาพื้นฐาน” หมายถึงระดับมัธยม ที่ต้องไปขึ้นทะเบียนกับสถานศึกษาใช่ไหม? แต่ถ้าระดับมหาวิทยาลัย ไม่ต้องไปขึ้นทะเบียนคงรับได้เลยใช่ไหม?

ขอชี้แจงว่า เป็นไปตามความเห็นของท่าน

-ขอขอบคุณทุกคำถามครับ-